

R. Christiansen: Det forekommer mig, at dette Lovforslag tager lidt for haardt paa visse Institutioner, som der her er Tale om. Jeg udtalte mig derom i Fjor, og jeg har ikke skiftet Anskuelse i den Henseende. Jeg sigter her til Gæstgiverierne eller Kroerne, som man gerne kalder det paa Landet. Jeg har ikke noget imod de Bestemmelser, der træffes her i Lovforslaget, for saa vidt angaar de Nybevillinger, der gives, og som begrænser dem til et kortere Tidsrum end det, man tidligere har kendt. Her i Lovforslaget er det begrænset til 5 Aar, medens Landstingets Forslag, som det foreligger for os, har 8 Aar. Jeg finder, at de, der begynde paa en ny Virksomhed, vide, hvad de under de givne Forhold have at rette sig efter, og derfor selvfølgelig maa overveje det Forhold, at Tidsrummet er indskrænket, men overfor de Folk, der ere i Besiddelse af disse Bevillinger, og hvoraf mange have Bevillingen for Livstid, forekommer det mig, at man bør gaa noget mere hensynsfuldt til Værks med Hensyn til, hvad man vil fratage dem. Det kan hænde, at det kan volde en Families økonomiske Ruin, hvis en saadan Bevilling fratages den efter 5 Aars Forløb. Jeg kender saadanne Forhold i min umiddelbare Hjemegn, i Nabosognet, hvor to saadanne Kroer ere overgaaede til nye Ejere i Løbet af, lad mig sige, de sidste 5—6 Aar. Det er begge to Ejendomme, hvor der er ret store Bygninger, og til den ene hører der vel 1 Td. Land Have, til den anden 5—6 Tdr. Land. De ere selvfølgelig købte dyrt i Henhold til, at de kunde opnaa denne Bevilling; de staa begge to de nuværende Ejere i over 40,000 Kr., og Ejerne have kostet adskilligt paa dem for at indrette dem tidssvarende. Hvis det nu vedtages, at Bevillingen efter 5 Aars Forløb ved en Kommuneafstemning kan fratages dem, er jeg bange for, at en saadan Mand kan blive ruineret. Jeg tror at turde sige, at hvis Bevillingen fratages dem, er hver af de to Ejendomme ikke over 12,000—14,000 Kr. værd, maaske ikke en Gang det. En Have, som ikke er andet end en Have og kun til Dels beplantet, egner sig ikke til at give synderlig Indtægt, og en lille Huslod paa 6—7 Tdr. Land med en lille Have er ikke af den Slags, der kan siges at koste mange Penge. I saadanne Tilfælde vil der kunne ske Uret.

Jeg erkender, at der er Erstatningsbestemmelser i Slutningen af de stillede Ændringsforslag, som fastsætte Hensyn, der kunne og skulle tages i visse Tilfælde, men det er meget tvivlsomt, hvorvidt der

vil blive givet en nogenlunde rimelig Erstatning i Henhold til de foreskrevne Betingelser. Dernæst henvises der til, at disse Erstatninger skulle udredes af en Erstatningsfond, der endnu ikke eksisterer. Det kan være, at det kan blive udmærket, naar Fonden er bleven tilstrækkelig stor, at man saa kan faa en fortræffelig Støtte i paa-kommende Tilfælde, men foreløbig er der ingen Fond, og, saa vidt jeg forstaa, skal i Tilfælde af, at det gælder Landet, Amtsfonden foreløbig tilskyde Erstatningen, men med Regres til den Fond, der en Gang maaske kan blive dannet. Det forekommer mig imidlertid, at man bør være en Smule forsigtig overfor denne Fond, og den lille Gruppe, hvortil jeg hører, nærer i alt Fald den Betragtning, at man gerne vil være med til at lovordne paa disse Forhold, men at der saa vidt muligt maa tages med varsomme Hænder paa de berettigede Interesser, da vi ellers let komme til at krænke det, man forstaaer ved Ejendomsretten.

Jeg skal ikke indlade mig paa Enkelt-heder i de foreslaaede Ændringer undtagen for et Par Punktets Vedkommende. Jeg nævnede før, at jeg kunde forstaa, at man satte Begrænsningen til 5 Aar for de nyoprettede Bevillinger, derimod mener jeg, at den er uretfærdig overfor de bestaaende, og naar Udvalgsflertallet i Reglerne for Kommuneafstemningerne har nedsat 35 pCt. af Vælgerne til 25 pCt., er ogsaa det at gaa vel lavt, og jeg tror ikke, at jeg vil kunne stemme for det Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 7 til § 10, og heller ikke for det under Nr. 8, der gaar ud paa, at sidste Stykke af § 10 skal udgaa. Jeg kan bedre forstaa, at man f. Eks. med Hensyn til § 24 nøjes med de 25 pCt., idet § 24 angaar særlige Bevillinger og Til-ladelser. I disse Tilfælde er Forholdet et ganske andet end ved Gæstgiverier, der skulle indrette sig paa at have tidssvarende Lokaler. Man kan bedre give Bevilling paa et kortere Aaremaal til saadanne Forretninger, der ikke udkræve en særlig Indretning af Lokalerne. Jeg skal dernæst omtale § 30, som vedrører Handel og Fordeling af Spiritus. Da jeg i Fjor havde Ordet, udtalte jeg, at det forekom mig, at alle disse Udsalgssteder egentlig ere meget farligere end de privilegerede Gæstgiverier, netop fordi Folk der have en saa uhyre let Adgang til at faa spirituose Drikke. Det er ogsaa i høj Grad almindeligt, at unge Mennesker gaa derhen og købe Bajere og nyde dem i umiddelbar Nærhed af Udsalgsstedet. Nu ser jeg nok, at der i en af de foreslaaede Paragraffer er en Bestem-